

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

תשרי תשפ"ד גיליון 744
נא לא לעיין בגיליון בשעת התפילה

פרשת וזאת הברכה

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

א. ברכות דן, נפתלי ואשר

א. ברכות בנימין ויוסף

ו. ברכת משה לישראל והזכרת מתן

התורה

י. משה רואה את א"י

י. ברכות ראובן ויהודה

מ. מעלות משה המיוחדות

ע. מיתת משה, קבורתו ואבל ישראל

ר. ברכות זבולון וגד

ש. דברי שבח להשי"ת ועמו

ת. ברכת שבט לוי

שאלה לשולחן השבת

"תורה צוה לנו משה מורשה קהלת
יעקב"

לכאורה פסוק זה משה רבינו אמרו לישראל בפתח דבריו, כמו שרואים בפסוקים שלפניו: "אשר ברך משה איש האלקים את בני ישראל לפני מתו: ויאמר ד' מסיני בא וגו'".

ויש לבאר אם כן, מדוע הפסוק כתוב בצורה זו, הלא לכאורה היה צריך להיות כתוב בגוף ראשון, כגון: 'תורה צויתי לכם'.

בנוסף, צריך לבאר מה השייכות בין פסוק זה לפסוקים שלפניו העוסקים לכאורה בשבח לקב"ה על מתן התורה בסיני?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצדף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"וטרף זרוע אף קדקד" - 'הרוגיהם היה ניכרים, חותכים הראש עם הזרוע במכה אחת' (רש"י) מה זה משנה לנו כיצד הורגים את שונאיהם, ומה החידוש באופן הריגה זה? ברם, אמרו חז"ל: "הסח בין תפלה של יד לתפלה של ראש, עבירה היא בידו וחוזר מעורכי המלחמה" (מנחות ל"ו). לכן, מפרש כאן הכתוב, כי גד היו צדיקים שלא היתה בהם אפילו עבירה זו של "סח בין תפלה לתפלה", על כן קיבלו מידה כנגד מידה והיו הורגים שונאיהם על ידי חיתוך הראש והזרוע בבת אחת בלי הפסק... לפיכך נאמר: "גד גדוד יגודנו והוא יגוד עקב", שהיו חוזרים כולם במספר האנשים שיצאו אל המלחמה! שלא היה איש מהם צריך לחזור בתחילה מעורכי המלחמה משום "הירא מעבירות שבידו", לפי שלא היתה בידם שום עבירה. (הגר"א) וניתן עוד לומר שלכן כתוב בפסוק הזרוע לפני הקדקד, שהרי הדבר רומז לנו על תפילין של יד שמניחים אותם קודם לתפילין של ראש.

"ולא ידע איש את קבורתו"

כתוב במדרש: 'על שנתעצל משה בזמרי, לכן לא ידע איש את קבורתו', ורבים וטובים עמלו לבאר את כוונת המדרש. ונראה לבאר את המדרש ע"י מדרש אחר: 'מי לנו גדול כמשה לכן לא נתעסק בו אלא הקב"ה, אף שפנחס זה אליהו היה תלמיד חבר למשה. ולמה לא קברו? אלא פנחס כהן היה'. ויש לשים לב לכן שפנחס התכהן לאחר מעשה זמרי. נמצא, שאילו משה היה הורג את זמרי - לא היה פנחס כהן והיה יכול לקבור את משה ובכך היו יודעים הכל היכן נקבר משה. (ר' לייב מפינטשוף)

כתב רש"י (ע"פ סוטה יג:): 'מערבות מואב אל הר נבו כמה מעלות היו, ופסען משה בפסיעה אחת'. ישנן שיטות הסוברות שמשה רבינו נפטר בשבת. ויש לבאר לפי שיטתם, איך פסע משה פסיעה גסה בשבת, והרי נפסק להלכה (או"ח שא) שאסור לפסוע בשבת פסיעה גסה. והוסיף הרמ"א שם וכתב שאפילו לדבר מצוה אין לפסוע פסיעות כל כך רחבות של יותר מאמה בפעם אחת. ויש לומר: א. משה היה מאד גבוה בשבילו לעלות כמה מעלות של אנשים רגילים בפסיעה אחת לא נחשבת לו לפסיעה גסה. ב. יתכן שגם לרמ"א מותר לפסוע פסיעה גסה לדבר מצוה. ג. כל מה שאסור לפסוע פסיעה גסה זה מפני שמכהה מאור עיניו של האדם אבל משה רבינו לא כהתה עינו. (מנחה חדשה) ד. כדי למנוע מבני ישראל מלעכבו הוצרך לפסוע כן. (פנים יפות) ה. יש שביארו שמשה עלה ביום שישי ונפטר בשבת. ו. התענג בריצה זו ולכן הותר לו. (הגר"ח פלאג'י) ז. היה בנס של קפיצת הדרך. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א 'שאלה לשולחן החג' תשפ"ב)

חזק חזק ונתחזק!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:
052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלוך לקהילתם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. "מימינו _____ למו"
- ב. "גור אריה יזנק מן ה _____"
- ג. "ומנגד _____" (2)
- ד. "ים ו _____ ירשה"
- ה. משם הופיע השי"ת במתן תורה
- ו. " _____ ישראל בטח"
- ז. "שם יזבחו _____"
- ח. "תומך ואורך לאיש _____"
- ט. "ושפוני _____ חול"
- י. "לבנימין אמר _____ ד"
- כ. אותו שימו על המזבח
- ל. אז ברך משה את ישראל
- מ. גיל משה רבינו בפטירתו
- נ. בהר זה נקבר משה רבינו
- ס. משם בא השי"ת במתן תורה
- ע. נאמר על משה שלא כהתה _____
- פ. בצורה זו התנבא משה
- צ. משה ראה את ארץ ישראל עד _____ שבדרום
- ק. היא לא נודעה, עד ליום הזה נעלמה
- ר. "והם _____ אפרים"
- ש. משם השי"ת זרח
- ת. "ומ _____ רובצת _____"

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. גד שוכן כמו -
- ב. " _____ שמים בעזרך"
- ג. משה אמר לבני לוי _____ את מי שחטאו בעגל (רש"י)
- ד. "ברוך מרחיב _____"
- ה. " _____ ציווה לנו משה"
- ו. " _____ בני ישראל את משה"
- ז. בהמה המוקרבת לקרבן מוסף בשמיני עצרת
- ח. "ישכון _____ עליו"
- ט. מלך משבט יהודה
- י. "והם _____ מנשה"
- ך. "ויהי בישורון _____"
- ל. " _____ בשמן רגל"
- ם. "בהם _____ ינגח"
- ן. משבטי ישראל (5)
- ס. "לא כהתה עינו ולא _____ לחה"
- ע. "נפתלי _____ רצון"
- ף. ארצו הייתה מלאה כל טוב (רש"י)
- ץ. " _____ מתנייים קמיו"
- ק. כינוי למשה בפרשה
- ר. " _____ שורו הדר לו"
- ש. מילה נרדפת ליון
- ת. "כי שם _____ מחוקק ספון"

כתרגומו

כל פנה נדיא דערייה מילה מתקבצת אונקלוס נכנסה לעריין של לאנו.

"ברזל" (לג, בה) = "פרזלא". המילה העברית 'פרזול' המתארת את אומנות עיבוד הברזל.

מן המדרש

"ואתה מרבבת קדש". מלמד שהקב"ה גדול ומהלל שמו בכל צבא שלו, שאין מידותיו כמידת בשר ודם. מדת בשר ודם, אם המלך יוצא בפמליא שלו, הוא נאח ויש בצבאותיו נאים ממנו, הוא גיבור ויש בצבאותיו גיבורים ממנו. אבל הקב"ה, אין בכל רבבותיו כמוהו, שנאמר: 'אין כמוך באלקים, ד', ואומר: 'מי כמכה באלים ד' וגו'. 'מימינו אש דת למו', מלמד, שהתורה נתונה בימין. אמר רבי יוחנן, כל מי שרוצה לעסוק בתורה, יראה עצמו כאילו עומד באש. לכן נאמר: 'אש דת למו'. 'אף חבב עמים', אמר משה לפני הקב"ה, רבש"ע, שני עולין אתה מטיל על בניך, עול תורה ועול שיעבוד מלכויות. אמר לו הקב"ה, כל העוסק בתורה, ניצל משיעבוד מלכויות וכל קדשיו בידך. והם תכו לרגלך, תני רב יוסף, אלו תלמידי חכמים שעוסקים בתורה ומכתתים את רגליהם מעיר לעיר וממדינה למדינה ללמד תורה, ופורקים מעצמם עול מלכות. דבר אחר, והם תכו לרגלך, אף על פי שהם לוקים בהליכתם, אין זזים ממשכנותיך, אלא ישא מדברתיך שחר מרובה, שנושאים ונותנים במלחמתה של תורה. "תורה צוה לנו משה" וגו', מהו מורשה קהלת יעקב. ירושה היא לקהילת יעקב, שכל העוסק בה לשמה, זוכה לנחלת יעקב, שנאמר: "אז תתענג על ד' וגו' והאכלתיך נחלת יעקב אביך". (ע"פ מדרש רבה)

מילה בפרשה

אחד ממפרשי הפרשן,
חזה בהם בהרי הבשן,
כשנבעתו מפני החיה,
ומהקול החזק שנהיה.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגיליון הבא

שעשועי דאורייתא

"אשר ידעו ד' פנים אל פנים"

מי עוד ראה אלקים פנים אל פנים?

מצאו נא בפרשה:

1. חמישה שבטים שלא נזכר שם ד' בברכתם.
2. שם של מסכת בש"ס.
3. שבעה פסוקים שממתחילים באות ו' ומסתיימים באות ה' כשם הפרשה, וזאת הברכה.
4. שם של שכונה בירושלים.
5. אות המופיעה פעמיים ברצף. (12 תשובות)
6. את שמו של אחד מטעמי המקרא.

ושפני טמוני חול

על מי מוזבא בגמרא שלמד 300 הלכות

300 רבנים ביום אחד?

"ויאמר ד' מסיני בא"

"סיני" רמז למתן תורה בחג השבועות: ס = 60, כמניין בנ" שהיו שישים ריבוא במתן תורה. י = 10, כנגד עשרת הדיברות. נ = 50, כנגד 50 יום מיציאת מצרים עד מתן תורה בחג השבועות. י = כנגד הקב"ה שנתן לנו את התורה. (נזר יוסף)

המנהג בשמחת תורה הוא להגביה את ספר התורה הפוך - שהכתב כנגד הקהל, טעמים לדבר: א. לרמוז לנו על דברי המשנה: 'הפוך בה והפוך בה' - דכלא בה'. ב. מראים דף חלק לחתן התורה לרמוז לו שטרם 'סיים' את התורה, ולחתן בראשית לרמוז לו שטרם מילא את ההתחייבות שלו לצדקה. ג. רומז על הסתלקותו של משה רבינו.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "עמים לך יקראו שם יזבחו זבחי צדק כי שפע ימים יינקו ושפני טמוני חול"
2. "וממגד ארץ ומלאה ורצון שכני סנה תהיינה לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובות לגיליון קודם: א. היכן מופיע במשנה ברורה הדין שאסור לבנות לולב וסוכה אחרי החג? - בהלכות ציצית (סימן כא סק"ו): "אין לנהוג בהן - וכן בסכך הסוכה ולולב ושופר לאחר שנתבטלו ממצותן אין לזרוקן לאשפה וכל כה"ג דבר שאינו כבוד למצוה שעברה וכתב הפמ"ג דנכון שלא לעשות תשמיש מגונה אפילו בדפנות הסוכה". ב. כיצד אם הלולב שלו הוא אינו יוצא ידי חובה, ואם הלולב לא שלו אזי הוא יוצא ידי חובה? - לולב של ע"ז השייך לגוי [מלבד מהיום הראשון, בו צריך "לכם"]. (שו"ע או"ח תרמט ג) **לסדר את הפרשה** - "ויתא ראשי עם". **חידון א' ת'** - אש דת, בשן, גרש ירחים וגבעות עולם, דרום, הר פארן, וישכון, זבחי צדק, חסידך, טמוני, ידיד, כליל, לפני מותו, מאה ועשרים, נבו, סיני, עינו, פנים אל פנים, צוער, קבורת משה, רבבות, שעיר למו, תהום תחת. **חידון א' ת' הפוך** - לביא, רוכב, להרוג, השמוד, תורה, ויבכו, עז, לבטח, יהושפט, אלפי, מלך, טובל, עמים, ראובן שמעון זבולון דן בנימין, נס, שבע, יוסף, מחץ, מחוקק, בכור, תירוש, חלקת. **שעשועי דאורייתא** - יעקב: "ויקרא יעקב שם המקום פניאל כי ראיתי אלקים פנים אל פנים ותנצל נפשי". וגדעון אמר שראה מלאך ד' פנים אל פנים. 1. ראובן, זבולון, יששכר, דן, אשר. 2. "ולקדקד נזיר אחיו". 3. "וזאת ליהודה... תהיה", "וללוי אמר... מריבה", "ולנפתלי אמר... ירשה", "וימת שם... על פי ד'", "ויקבר אתו... היום הזה", "ומשה בן... נס לחרה", "ויבכו בני ישראל... אבל משה", "ויהושע בן נון... משה". 4. מורשה. 5. חבב, בוד, יינקו, הככר, וללוי, ממגד, אתננה, חפף, מחקק, הררי, ליששכר, האתת. 6. "גרש". **מילה בסוכה** - כפת. "עלים גדולים" - כפות תמרים, "הוא קשר" קשר=כפת, "למכסה העגול של השר" - מכסה עגול הוא כיפה ובשייכות: 'כיפת' (השר), "שאחו בכלים כדי לאכול" - כפות הן כלי אכילה, "מזון כלחם שמשביע הכל" - כלחם=כפת. **טמונות בפרשה** - 1. "בקעת יריחו עיר התמרים" (לד, ג). 2. "וזאתה על במותימו תדרוך" (לג, ט). 3. "ובין כתפיו שכן" (לג, יב). 4. "וטרף זרוע" (לג, כ). 5. "לא כהתה עינו" (לד, ז). 6. "איש חסידך" (לג, ח). 7. "וקרני ראם קרניו" (לג, יז). 8. "ידי רב לו" (לג, ז). 9. מצויבות ממוספרות - "ויהי מתיו מספר" (לג, ו). (כמוכן שבפשט הפסוק אין הכוונה למתים) 10. "האמר לאביו ולאמו לא ראיתיו ואת אחיו לא הכיר" (לג, ט). 11. "יש פירות שהלבנה מבשלתן ואלו הן, קשואין ודלועין" (רש"י לג, יד). 12. 'מנעולה של ארץ ישראל' (רש"י לג, כה). 13. 'כמה מעלות היו, ופסען משה בפסיעה אחת' (רש"י לד, א). **טמונות בהפטר** - 1. "שוטרי העם" (ז). 2. "תעברו חמשים" (יד). 3. "כל מקום אשר תדרוך כף רגלכם בו לכם נתתי" (א, ג). 4. "ועד הנהר הגדול נהר פרת" (ד). **שאלה לשלחן השבת וילך** - שאלנו: "הקהל את העם האנשים והנשים והטף". רש"י מפרש ע"פ הגמרא (חגיגה ג): "האנשים. ללמוד; והנשים. לשמוע; והטף. למה באו, לתת שכר למביאייהם". והמשמעות הפשוטה היא שהכוונה להבאת ילדים קטנים שאינם מבינים מאומה, שאם לא כן בוודאי שיש עניין להביאם על מנת לחנכם. ויש לבאר אם כן במה תינוקות אלו שונים מאילו היינו מצווים את ההורים להביא עמם עצים ואבנים סתם על מנת לתת להם שכר על ההבאה? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. הכוונה לקטנים בגיל חינוך. (רמב"ן). 2. הכוונה שעושים שם הכנה גדולה למצוות תשובה שהרי הוא יום ראשון לחשבון עוונות, ויש עניין להביא תינוקות למעמד כזה כי תשובה בציבור כחה גדול יותר ומתעוררים בזכות התינוקות: "למען גמולי חלב שלא פשעו". (כלי יקר). 3. רוצים לתת שכר להורים ולכן מצווים אותם להביא את הילדים, כדי שיביאום והיו בבחינת "גדול מצווה ועושה". (ט"ז) 4. אפילו אם אינם מבינים, עדיין נכנסת בהם קדושה, כרבי יהושע שנאמר עליו 'אשרי יולדתו'. 5. השכר שמקבלים המביאים היא ההבנה וההכרה בחוש גדול ההשפעה שיש למעמד על הטף, אפילו בני יומם ובכך יקפידו ביותר בחינוכו החל מרגע לידתו. 6. למרות שאם כולם מצווים להגיע בוודאי יביאו את הטף עמם שהרי מי ישמור עליהם בבית? ולמרות שיעשו זאת בכל אופן, הקב"ה צויה להביא אותם אך ורק כדי לתת שכר על כך. (ילקוט האורים)

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

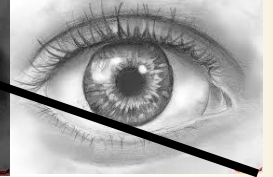
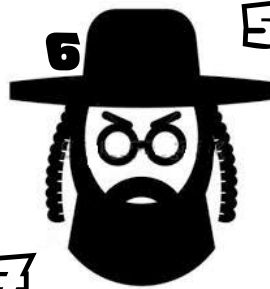
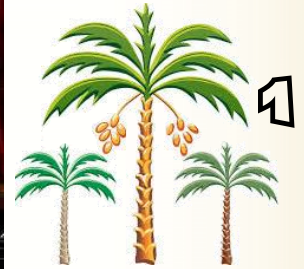
בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
temunabaparashah@gmail.com
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"שני ספלים של כסף" (פ"ד מ"ט)

הפטרת וזאת הברכה "ויהי אחרי מות" (יהושע א' א' - יח')

טמונות בהפטרה

